

Saksdokumenter til sak 6/16 - Kommunestruktur

6/16 14/313
KOMMUNESTRUKTUR

Beiarn kommune, 29.01.2016

KOMMUNESTRUKTUR

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 14/313

Arkiv: 002

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/16	Kommunestyret	20.01.2016
6/16	Formannskapet	03.02.2016

Rådmannens innstilling:

Rådmannen skal gjøre ferdig utredningen om null-alternativet og legge dette frem for politisk behandling.

Saksutredning:

Beiarn kommunestyre gjorde slikt vedtak i møte 20. januar 2016:

Beiarn kommune velger null-alternativet, og avslutter med dette videre forhandlinger om sammenslåing med andre kommuner.

Kommunestyrets vurdering – grunnlaget for vedtaket:

Beiarn kommune er ikke en del av en BAS-region. I tillegg til lang avstand til et nyttkommunesenter, vil reisen også inkludere to fjelloverganger. Dette vil vanskeliggjøre deltakelse i politikk og samhandling med den øvrige, eventuelle nye kommunen. Slik vi ser det, vil demokratiet derfor svekkes betydelig for Beiarns innbyggere.

Forslaget til nytt inntektssystem konkluderer med at Beiarn kommune, på grunn av avstander, ikke er en kommune som kan betegnes som «frivillig liten». Dette gjør at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk for at vi velger å være egen kommune, slik det tidligere var varslet.

Beiarn kommunestyre erkjenner at vi på grunn av størrelsen er en sårbar kommune når det gjelder å løse store oppgaver. Beiarn kommune er derfor deltaker i ulike interkommunale samarbeidsordninger med nabokommunene for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Vi vil også i fremtiden være avhengige av slike samarbeid. Arbeid i Salten Regionråd vil derfor være viktig for Beiarn kommune.

Gjennom valgkampen i høst har vi fått klart inntrykk av at kommunens innbyggere ønsker å beholde Beiarn som egen kommune. Dette viste også en markedsanalyse gjort av Nordfakta i august 2015 for Saltenposten. Av de 100 som ble spurt, var 73 % i mot at Beiarn skulle slå seg sammen med andre kommuner. 9 % svarte ikke, og 18 % var for.

Beiarn kommunestyre har tidligere vedtatt at vi ønsker å være egen kommune. Slik som situasjonen nå er, og hvor vi er avhengige av et godt forhold til nabokommunene, vil det ikke være redelig ovenfor de øvrige kommunene å jobbe frem en intensjonsavtale som et stort flertall av innbyggerne i Beiarn ikke ønsker og politikerne vil jobbe aktivt imot.

Bakgrunn for denne saken:

Ovenfor nevnte vedtak med begrunnelse ble fremmet direkte i kommunestyrets møte 20. januar. Grunnlaget for slikt vedtak var ikke på forhånd tatt opp med Fylkesmannen eller departementet. Overordnet myndighet har lagt føringer for kommunenes prosess og utredningsansvar. Heller ikke administrasjonen var varslet om den lokalpolitiske flertallsbeslutningen om å stoppe kommunestrukturarbeidet og saken. Virkning og konsekvens av vedtaket er slikt sett uklart. Rådmannens utredning av null-alternativet, å fortsette som egen kommune er ikke gjort ferdig.

Denne saken fremmes for å gi anledning til å drøfte hvordan kommunen nå skal forholde seg til overordnet myndighet som Fylkesmann og departement, mens kommunestrukturprosessen går videre i resten av landet. I tillegg vurderes det nødvendig å ferdigstille en analyse av egen organisasjons evne og mulighet til fortsatt å kunne levere gode tjenester til egne innbyggere. En slik analyse vurderes også som et viktig utgangspunkt for det videre interkommunale samarbeidet, uavhengig av hva slags kommunestruktur man ender opp med i Saltenområdet.

Stortinget, kommunal- og moderniseringsdepartementet og Fylkesmannen i Nordland har gitt tydelige prosessmessige føringer for kommunestrukturarbeidet. Herunder er også rådmenns utredningsplikt, ref også kommunelovens § 23, presisert.

Fra et utvalg av styringsdokumenter er sakset:

Fra Innst. 300 S (2014-2015) s 37 (Innstillingen i Stortingsmeldingen om K-struktur):

«...Flertallet understreker at det er viktig at alle kommuner gjennomfører lokale prosesser knyttet til kommunereformen og melder tilbake innen fristen. Fylkesmennene må følge opp de kommunene som ikke på eget initiativ tar nødvendig lederskap. Flertallet vil understreke at det er et utredningsansvar for alle kommuner»

Fra ministerens brev til alle landets ordførere, august 2014:

«... Kommunene vil få dekket kr. 100.000 til utgifter knyttet til informasjon og folkehøring, jfr. inndelingslovens § 10. Loven setter ikke krav til hvordan innbyggerne skal høres, så hvert kommunestyre må selv ta stilling til hvordan dette skal skje. ... I tillegg til å stille spørsmål om sammenslåingsalternativer, kan det også stilles spørsmål om hvilke forventninger innbyggerne har til det fremtidige tjenestetilbudet og hvordan de vurderer potensialet for utvikling og vekst...»

«... Departementet vil utarbeide et opplegg for en innbyggerundersøkelse som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen. Loven setter ikke krav til hvordan (vår understreking) innbyggerne skal høres, så hvert kommunestyre må (vår understreking) ta stilling til hvordan dette skal skje (ikke OM det skal skje (vår kommentar))...»

Fra Fylkesmannens brev til kommunene i Nordland 6/8-15 – Statusrapport og oppdatert fremdriftsplan:

«... Utredning av 0-alternativet. Utredningen må (vår understreking) svare på regjeringens 10 kriterier for en ny fremtidig kommune. Det bør utarbeides en egen vurdering av kommunenes sårbarhet. Her bør kommunens avhengighet av interkommunalt samarbeid i dag vurderes og

hvordan et utvidet samarbeid vil slå ut ifht politisk styring og kompleksitet for kommunen....»

Regionrådsmøte i Steigen 24.- 25. september 2015

Ifm fremleggelsen av BDO sin rapport etter fellesutredningen for hele Salten, stilte Fylkesmannen og var tydelig på at rapporten ikke på noen måte måtte brukes som en fullstendig utredning man kunne basere lokale vedtak på. Så minte FM om kommunelovens § 23 og rådmannens utredningsplikt.

Fra ministerens brev av 28. oktober -15 til alle landets kommunestyre:

Om reformprosessen: «..Nye kommunestyre skal nå ta dette arbeidet videre».

«...Stortingsflertallet er klar på hva det forventer at kommunene skal gjøre i reformarbeidet. Forventningen strekker seg utover bare å vurdere om kommunen kan fortsette alene også i tiårene fremover. En grundig prosess med nabokommuner, der også innbyggerne involveres, gjør at kommunestyrene vil ha et godt grunnlag til å fatte vedtak innen juni 2016 om hvordan de skal møte fremtidens utfordringer....».

«...Kommunestyrevedtakene skal sendes Fylkesmannen, som skal vurdere om vedtakene er i tråd med målene for reformen og gi en tilråding om kommunestrukturen i fylket, slik stortingsflertallet har bedt om....».

Vurdering:

Listen med prosessmessige pålegg kunne vært lengre og mer utfyllende, men er bare ment som en bakgrunn for ny vurdering av hvorfor vi faktisk har vært med på denne betydelige og viktige utredning.

Myndighetene over oss har pålagt kommunene å gjøre denne jobben. Konsekvensen av kommunestyrets vedtak av 20. januar då vet vi lite om. For å få dette nærmere avklart har rådmannen anmodet Fylkesmannen om utbetaling av de budsjetterte kr. 100.000 til informasjonstiltak mv. som kommunene skulle få når K-strukturprosessen var gjennomført. Om det er grunnlag for utbetaling av de budsjetterte inntektene blir nå opp til Fylkesmannen å avgjøre.

I tillegg til at vi har utredet fordi vi er pålagt å gjøre det vil rådmannen påpeke at vi også har utredet fordi vi vil. Det har vært nyttig og vi er ikke ferdige. Å utrede innebærer for rådmannen å belyse og klargjøre virkning av ulike valg og derigjennom legge til rette for politiske beslutninger. Rådmannen registrer blant annet av kommunestyrets begrunnelse for vedtaket om å stoppe prosessen, konkluderer med at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk av å fortsette som egen kommune. Dette er nok riktig for den delen av høringsforslaget om nytt inntektssystem som så langt er belyst og presentert av KS. Men virkningene av omleggingen av de distriktpolitiske tilskuddene (kr. 7.262.000 i 2015) vet vi til nå ikke noe om. Og de konsekvensene av de skattemessige endringene er heller ikke klare. Rådmannen kan derfor ikke stille seg bak kommunestyrets vurdering på dette området. Vi vet ikke at vi ikke vil bli økonomisk straffet av å fortsette som egen kommune. Inntektssystemet for kommunene er ett av flere varslet virkningsmiddel for regjeringens gjennomføring av kommunereformen. Ved at flere kommuner står sammen under utredningene er det rådmannens vurdering at vi har en

bedre mulighet til å påvirke det faktiske resultatet av nytt inntektssystem. Det samme forholdet gjelder oppgavene. Hva kommunene til slutt vil få av nye foreslåtte oppgaver kan vi bedre påvirke gjennom å delta aktivt og sammen med andre i kommunestrukturprosessen. Alene vil vår stemme sikkert bli hørt, men ikke på samme vis hensyntatt.

Faktadelen av utredningen er heller ikke ferdig i forhold til sårbarhetsanalysen og å besvare de ti kriteriene for en fremtidig god kommune. Denne delen ville gjerne rådmannen gjort ferdig. Årsaken til det ligger i at kommunens tjenesteapparat vurderes å fungere godt blant annet fordi vi får til det interkommunale samarbeidet. En ferdig sårbarhetsanalyse ville vært et godt utgangspunkt for vår aktive deltakelse i fremtidige diskusjoner om organisering og eierskap til både de oppgaver vi har i dag og nye oppgaver som kommer.

Det er kjent at rådmannen ønsker å gjøre ferdig en fullstendig utredning av null-alternativet. Rådmannens utredningsplikt følger direkte av kommunelovens § 23, men vi ser at å fortsette denne delen av arbeidet kan oppfattes som et lojalitetsbrudd ift. det vedtaket som ble fattet 20. januar. Beiarn Formannskap bes avklare om rådmannens utredning av null-alternativet skal fortsette og slutføres, og eventuelt hvordan videre lokalt politisk arbeid skal organiseres.

Vedlegg:

Brev til Fylkesmannen med anmodning om utbetaling av tilskudd

Beiarn kommune
Sentraladministrasjonen
8110 MOLDJORD

Saksnr.: 14/313
L.nr.: 16/342
Vår dato: 25.01.2016

Deres dato:
Deres ref.:
Gradering:

Objektkode: /
Emnekode: P 002

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10

8002 BODØ

KOMMUNESTRUKTUR

Vedlagt følger kopi av protokoll etter møte i Beiarn kommunestyre 20. januar 2016 med blant annet vedtak i orienteringssak om kommunestruktur. Med dette vedtaket stopper Beiarn kommunestyre videre utredningsarbeid.

Beiarn kommune gjennomførte tre åpne folkemøter allerede i 2015. I tillegg gjennomførte vi sammen med den største av arbeidstakerorganisasjonene, Fagforbundet, ett møte med ansatte der ca 30 % av alle faste tilsatte møtte.

Med bakgrunn i disse møtene og under henvisning til ordningen med tilskudd på kr. 100.000 til kostnadsdekning for gjennomføring av informasjonstiltak og involvering av innbyggerne, ber Beiarn kommune om at nevnte midler utbetales vår konto 4500.55.57015

Med hilsen
Beiarn kommune

Ole Petter Nybakk
Rådmann

Kopi til:
Formannskapet, her
Økonomisjef, her

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 20.01.2016-29.01.2016 Utvalg: FSK Formannskapet

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
12/938-62 416/16	27.01.2016 BeiarVekst BEIARVEKST SØKNAD OM ØKNING AV KOMMUNALT DRIFTSTILSKUDD	L/K//AAE	223
12/938-63 439/16	28.01.2016 BeiarVekst BEIARVEKST SØKNAD OM ØKNING AV KOMMUNALT DRIFTSTILSKUDD	L/K//AAE	223